

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

305

Ekonomia

Redaktorzy naukowi

Magdalena Rękas

Jerzy Sokołowski

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2013

Redaktor Wydawnictwa: Aleksandra Śliwka
Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:
www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,
The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon
http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2013

ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7695-382-3

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	13
Mieczysław Adamowicz, Paweł Janulewicz: Wykorzystanie analizy czynnikowej do oceny rozwoju społeczno-gospodarczego w skali lokalnej	15
Ewa Badzińska, Jakub Ryfa: Ekonomia wirtualnych światów – tendencje rozwoju	24
Tomasz Bernat: Egzogeniczne determinanty dominacji rynkowej na przykładzie Poczty Polskiej SA.....	37
Agnieszka Brelik, Marek Tomaszewski: Wybrane determinanty kształtujące współpracę innowacyjną przedsiębiorstw przemysłowych z jednostkami PAN i szkołami wyższymi na terenie Polski Północno-Zachodniej.....	50
Agnieszka Bretyn: Wybrane aspekty jakości życia młodych konsumentów w Polsce	62
Grzegorz Bywalec: Transformacja gospodarcza a regionalne zróżnicowanie ubóstwa w Indiach	73
Magdalena Cyrek: Determinanty zatrudnienia w usługach tradycyjnych i nowoczesnych – analiza regionalna.....	83
Sławomir Czech: Czy wokół państwa opiekuńczego toczy się jeszcze spór o wartości?.....	95
Sławomir Czetwertyński: Możliwości poznawcze prawa Metcalfe’a w określaniu wartości ekonomicznej sieci komunikacyjnych.....	108
Małgorzata Deszczka, Marek Wąsowicz: Polityka i strategia rozwoju Unii Europejskiej w koncepcji ekonomii zrównoważonego rozwoju	118
Karolina Dreła: Zatrudnienie nietypowe	129
Paweł Drobny: Ekonomia personalistyczna jako próba reorientacji ekonomii	142
Małgorzata Gajda-Kantorowska: Koszty bankructwa państwa	154
Małgorzata Gasz: Unia bankowa – w poszukiwaniu nowego paradygmatu na europejskim rynku bankowym	163
Małgorzata Gawrycka, Anna Szymczak: Zmiana struktury dochodów w Polsce w relacji kapitał–praca z uwzględnieniem sektorów gospodarki narodowej	174
Anna Golejewska: Innowacje i sposoby ich pomiaru na poziomie regionalnym	184
Mariusz Grębowiec: Zachowania nabywcze konsumentów na rynku usług bankowych w świetle badań	195

Urszula Grzega: Oszczędności i zadłużenie polskich gospodarstw domowych.....	207
Jarosław Hermaszewski: Sytuacja finansowa gminy a wybory bezpośrednie w gminach. Wstęp do badań.....	218
Elżbieta Jantóń-Drozdowska, Maria Majewska: Wpływ globalizacji na wzrost poziomu specjalizacji w międzynarodowej wymianie handlowej..	228
Tomasz Jasiński, Agnieszka Ścianowska: Możliwości oddziaływania na wzrost gospodarczy poprzez kontrolę poziomu ryzyka kredytowego w bankach przy wykorzystaniu systemów sztucznej inteligencji.....	240
Renata Jedlińska: Atrakcyjność inwestycyjna Polski – wybrane aspekty.....	252
Andrzej Jędruchniewicz: Inflacja jako cel polityki pieniężnej NBP.....	264
Michał Jurek: Wykorzystanie analizy duracji i wypukłości w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej.....	276
Sławomir Kalinowski: Znaczenie eksperymentu w metodologii nauk ekonomicznych.....	287
Teresa Kamińska: Struktura branżowa bezpośrednich inwestycji zagranicznych a kryzys finansowy.....	299
Renata Karkowska: Siła oddziaływania czynników makroekonomicznych i systemowych na wielkość globalnej płynności.....	311
Anna Kasprzak-Czelej: Determinanty wzrostu gospodarczego.....	323
Krzysztof Kil, Radosław Ślusarczyk: Analiza wpływu polityki stóp procentowych EBC na stabilność sektorów bankowych w wybranych krajach strefy euro – wnioski z kryzysu.....	334
Iwona Kowalska: Rozwój badań z zakresu ekonomiki edukacji w paradygmacie interdyscyplinarności nauki.....	348
Ryszard Kowalski: Dylematy interwencjonizmu w czasach kryzysu.....	358
Jakub Kraciuk: Kryzysy finansowe w świetle ekonomii behawioralnej.....	370
Hanna Kruk: Rozwój zrównoważony w Regionie Morza Bałtyckiego na przykładzie wybranych mierników w latach 2005-2010.....	380
Kazimierz W. Krupa, Irmina Jeleniewska-Korzela, Wojciech Krupa: Kapitał intelektualny jako akcelerator nowej ekonomii (tablice korelacyjne, pracownicy kluczowi).....	391
Anna Krzysztofek: Normy i standardy społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.....	401
Krzysztof Kubiak: Transakcje w procesie przepływu wiedzy w świetle nowej ekonomii instytucjonalnej.....	413
Paweł Kulpaka: Model konsumpcji permanentnej M. Friedmana a keynesowskie funkcje konsumpcji – empiryczna weryfikacja wybranych teorii na przykładzie Czech.....	423
Justyna Łukomska-Szarek, Marta Włóka: Rola kontroli zarządczej w procesie zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego.....	434
Natalia Mańkowska: Konkurencyjność instytucjonalna – wybrane problemy metodologiczne.....	445

Joanna Mesjasz, Martyna Michalak: Percepcja zaangażowania przez adeptów zarządzania – szansą czy ograniczeniem dla współczesnych firm	457
Jerzy Mieszaniec: Innowacje nietechnologiczne w przedsiębiorstwach przemysłowych sektora wydobywczego	469
Aneta Mikula: Ubóstwo obszarów wiejskich w krajach Unii Europejskiej – demografia i rynek pracy	481
Grażyna Musialik, Rafał Musialik: Wartość publiczna a legitymizacja	492
Janusz Myszczyński: Wykorzystanie koncepcji <i>social savings</i> w określeniu wpływu sektora kolejowego na wzrost gospodarczy Niemiec w początkach XX w.	500
Aleksandra Nacewska-Twardowska: Zmiany w polityce handlowej Unii Europejskiej na początku XXI wieku	513
Anna Niewiadomska: Wydłużanie okresu aktywności zawodowej osób starszych w Polsce	524
Mariusz Nyk: Przeciętne wynagrodzenie a sytuacja na rynku pracy – przypadek województwa łódzkiego	536
Monika Pasternak-Malicka: Przesłanki ruchów migracyjnych Polaków z obszaru województwa podkarpackiego w kontekście kryzysu gospodarczego wywołanego kryzysem <i>subprime</i>	547
Jacek Pera: Budowa nowej architektury regulacyjnej w Europie jako element zarządzania ryzykiem niestabilności finansowej – rozwiązania pokryzysowe. Próba oceny i wnioski dla Polski	559
Renata Pęciak: Kryzysy w gospodarce w interpretacji Jeana-Baptiste’a Saya	573
Czesława Pilarska: Współczesny kryzys gospodarczy a napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski	584
Elżbieta Pohulak-Żołędowska: Innowacyjna nauka a źródła jej finansowania	601
Adriana Politaj: Pomoc publiczna na subsydiowanie zatrudnienia w Polsce i w wybranych krajach Unii Europejskiej	617
Marcin Ratajczak: Odpowiedzialny biznes w aspekcie osiągniętych korzyści ekonomicznych na przykładzie przedsiębiorstw agrobiznesu	628
Magdalena Rękas: Dieta w krajach Unii Europejskiej i czynniki wpływające na jej poziom – przegląd wybranych badań	638
Włodzimierz Rudny: Rozwiązania zintegrowane w modelach biznesowych	653
Krzysztof Rutkiewicz: Pomoc publiczna na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjność przedsiębiorstw w polityce konkurencji Unii Europejskiej w latach 2004-2010	663
Katarzyna Skrzyszewska: Konkurencyjność krajów Regionu Morza Bałtyckiego w świetle międzynarodowych rankingów	675
Tadeusz Sporek: Ewolucja i perspektywy grupy BRICS w globalnej gospodarce	684

Aleksander Surdej: Inwestycje w szkolenia zawodowe w świetle teorii ekonomicznej.....	695
Piotr Szajner: Wpływ zmienności kursu walutowego na międzynarodową konkurencyjność polskiego sektora żywnościowego	706
Stanisław Ślusarczyk, Piotr Ślusarczyk, Radosław Ślusarczyk: Problem skuteczności i efektywności decyzji menedżerskich w firmie w zakresie formułowania i wdrażania strategii	716
Sylwia Talar, Joanna Kos-Łabędowicz: Polska gospodarka internetowa – stan i perspektywy	729
Monika Utzig: Aktywa finansowe gospodarstw domowych a koniunktura gospodarcza	744
Agnieszka Wałęga: Nierówności dochodowe w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej	754
Grzegorz Wałęga: Wpływ spowolnienia gospodarczego na zadłużenie gospodarstw domowych w Polsce	766
Grażyna Węgrzyn: Formy zatrudnienia pracowników w Unii Europejskiej – aktualne tendencje	778
Barbara Wieliczko: Krajowa pomoc publiczna w UE w okresie obecnego kryzysu.....	790
Artur Wilczyński: Znaczenie kosztów alternatywnych w rachunku ekonomicznym gospodarstw rolnych	802
Renata Wojciechowska: Wieloznaczności językowe współczesnej ekonomii	813
Jarosław Wojciechowski: Ewolucja koncepcji funkcjonowania rynku w społecznej nauce Kościoła Katolickiego.....	823
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: Znaczenie lokalnych grup działania w budowaniu kapitału społecznego na obszarach wiejskich.....	834
Grażyna Wolska: Kodeksy etyczne jako instrument poprawnych relacji między podmiotem gospodarczym a konsumentem.....	844
Joanna Woźniak-Holecka, Mateusz Grajek, Karolina Sobczyk, Kamila Mazgaj-Krzak, Tomasz Holecki: Ekonomiczno-społeczne konsekwencje reklamy w segmencie leków OTC	853
Gabriela Wronowska: Oczekiwania pracodawców wobec absolwentów szkół wyższych w Polsce jako przykład bariery wejścia na rynek pracy... ..	861
Anna Wziętek-Kubiak, Marek Pęczkowski: Źródła i bariery ciągłości wdrażania innowacji przez polskie przedsiębiorstwa.....	872
Alfreda Zachorowska, Agnieszka Tylec: Instytucjonalna struktura rynku pracy w Polsce	884
Małgorzata Zielenkiewicz: Upodabnianie się krajów pod względem poziomu dobrobytu w procesie integracji europejskiej	895
Mariusz Zieliński: Demografia i aktywność zawodowa ludności a poziom bezrobocia w Unii Europejskiej.....	907
Jerzy Żyżyński: Gospodarka jako spójny system strumieni pieniądza a problem racjonalności pakietu fiskalnego.....	917

Summaries

Mieczysław Adamowicz, Paweł Janulewicz: The use of factor analysis for the assessment of socio-economic development on the local scale.....	23
Ewa Badzińska, Jakub Ryfa: The economy of virtual worlds – trend of development	36
Tomasz Bernat: Exogenous determinants of market dominance – Polish Post case	48
Agnieszka Brelik, Marek Tomaszewski: Selected determinants forming innovative partnership of traditional industrial companies with units of Polish Academy of Sciences and universities in north-western Poland.....	61
Agnieszka Bretyn: Selected aspects of quality of life of young consumers in Poland	72
Grzegorz Bywalec: Economic transformation and regional disparity of poverty in India.....	82
Magdalena Cyrek: Determinants of employment in traditional and modern services – regional analysis	94
Sławomir Czech: Is the welfare state’s dispute over values still alive?	107
Sławomir Czetwertyński: Cognitive possibilities of Metcalfe’s law in defining the economic value of communication networks	117
Małgorzata Deszczka, Marek Wąsowicz: Policy and development strategy in the European Union in the conception of economics of sustainable development	128
Karolina Dreła: Untypical employment.....	141
Paweł Drobny: Personalist economics as an attempt at economics reorientation	153
Małgorzata Gajda-Kantorowska: Costs of sovereign default.....	162
Małgorzata Gasz: Bank Union – in search of a new paradigm on the European banking market.....	173
Małgorzata Gawrycka, Anna Szymczak: Change of income framework in capital-labour scheme in Poland, including the sector of national economy	183
Anna Golejewska: Innovations and the way of their measure at the regional level.....	194
Mariusz Grębowiec: Purchasing behavior of consumers on banking service market in the light of research	206
Urszula Grzega: Savings and debt of Polish households.....	217
Jarosław Hermaszewski: Financial situation of a commune vs. local elections. Introduction to the study	227
Elżbieta Jantón-Drozdowska, Maria Majewska: The impact of globalization on a higher specialization level in international exchange of goods ...	239
Tomasz Jasiński, Agnieszka Ścianowska: Banks’ possibilities of influencing macroeconomic growth by the use of neural network systems in the credit risk control	250

Renata Jedlińska: Investment attractiveness of Poland – selected issues	263
Andrzej Jędruchniewicz: Inflation as a target of monetary policy of NBP ...	275
Michał Jurek: Use of duration and convexity analysis in interest rate risk management.....	286
Sławomir Kalinowski: The role of the controlled experiment in the methodology of economy	298
Teresa Kamińska: Economic activity structure of foreign direct investment and financial crisis	310
Renata Karkowska: The impact of macroeconomic and systemic factors on the global liquidity	322
Anna Kasprzak-Czelej: Determinants of economic growth	333
Krzysztof Kil, Radosław Ślusarczyk: The analysis of influence of the ECB interest rates' policy on a stability of bank sectors in selected countries of the eurozone – conclusions from the crisis.....	347
Iwona Kowalska: Development of research in the field of economics of education within the paradigm of interdisciplinarity of science	357
Ryszard Kowalski: The dilemmas of interventionism in times of crisis	369
Jakub Kraciuk: Financial crises in the light of behavioural economics.....	379
Hanna Kruk: Sustainable development in the Baltic Sea Region based on chosen indices in years 2005-2010	390
Kazimierz W. Krupa, Irmína Jeleniewska-Korzela, Wojciech Krupa: Intellectual capital as an accelerator of the new economy (correlation tables, key employees)	400
Anna Krzysztofek: Norms and standards of social responsibility in enterprises	412
Krzysztof Kubiak: Transactions in the flow of knowledge in the light of new institutional economics	422
Paweł Kulpaka: M. Friedman's permanent consumption model and Keynesian consumption functions – empirical verification of selected theories on the example of Czech.....	433
Justyna Łukomska-Szarek, Marta Włóka: The role of management control in management process of local self-government units.....	444
Natalia Mańkowska: Institutional competitiveness – selected methodological issues	456
Joanna Mesjasz, Martyna Michalak: Understanding the engagement by management adepts – a chance or a limitation for contemporary business	468
Jerzy Mieszaniec: Non-technological innovations in the industrial enterprises of mining sector.....	480
Aneta Mięka: Poverty of rural areas in the European Union member states – demography and labor market	491
Grażyna Musialik, Rafał Musialik: Public value and legitimacy	499

Janusz Myszczyzyn: Use of social savings concept in defining the role of railway sector on the economic growth in Germany in the early twentieth century	512
Aleksandra Nacewska-Twardowska: Changes in trade policy of the European Union at the beginning of the twenty-first century	523
Anna Niewiadomska: Extending the period of professional activity of the elderly in Poland	535
Mariusz Nyk: Average salary and the situation on the labour market – case of Łódź Voivodeship	546
Monika Pasternak-Malicka: Reasons form migration of Poles from Subcarpathian Voivodeship in the context of the economic crisis caused by the subpreme crisis	558
Jacek Pera: Construction of a new regulatory architecture in Europe as an element of financial instability risk management – post-crisis solutions. Attempt of assessment and implications for Poland.....	572
Renata Pęciak: Crises in the economy in the interpretation of Jean-Baptiste Say	583
Czesława Pilarska: The contemporary economic crisis and foreign direct investment inflow into Poland	600
Elżbieta Pohulak-Żołędowska: Innovations in science and their financial sources	616
Adriana Politałaj: State aid for subsidizing of employment in Poland and in selected countries of the European Union	627
Marcin Ratajczak: Responsible business in the context of economic benefits gained on the example of agribusiness enterprises.....	637
Magdalena Rękas: Fertility rate in the European Union states and factors influencing the rate – review of selected surveys	652
Włodzimierz Rudny: Solution-based business models.....	662
Krzysztof Rutkiewicz: State aid for Research & Development & Innovation activities of enterprises in the European Union’s competition policy in the period 2004-2010.....	674
Katarzyna Skrzyszewska: Competitiveness of the Baltic Region countries in the context of international rankings	683
Tadeusz Sporek: Evolution and perspectives of BRICS group in the global economy.....	694
Aleksander Surdej: Investments in VET programmes: framework for an economic analysis	705
Piotr Szajner: The impact of exchange rated volatility on the competitiveness of Polish food sector on international markets	715
Stanisław Ślusarczyk, Piotr Ślusarczyk, Radosław Ślusarczyk: The problem of efficacy and effectiveness in the formulating and implementing of strategy decision making process	728

Sylwia Talar, Joanna Kos-Łabędowicz: Polish Internet economy – current state and future perspectives	743
Monika Utzig: Households’ financial assets and economic prospect.....	753
Agnieszka Wałęga: Income inequality in the context of accession of Poland to the European Union	765
Grzegorz Wałęga: Impact of economic slowdown on households’ debt in Poland	777
Grażyna Węgrzyn: Employment forms in the European Union – current trends.....	789
Barbara Wieliczko: State aid in the European Union in the period of the current crisis.....	801
Artur Wilczyński: The impact of opportunity costs on farms profitability.....	812
Renata Wojciechowska: Linguistic ambiguities of contemporary economics	822
Jarosław Wojciechowski: Evolution of free market concept in social teaching of the Catholic Church.....	833
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: The significance of local action groups in formation of social capital in rural areas	843
Grażyna Wolska: Ethical codes as a tool of correct relations between a firm and a consumer	852
Joanna Woźniak-Holecka, Mateusz Grajek, Karolina Sobczyk, Kamila Mazgaj-Krzak, Tomasz Holecki: Marketing of OTC medicines in Poland on the example of television advertising	860
Gabriela Wronowska: Expectations of employers towards graduates of universities in Poland as an example of barriers to enter the labor market	871
Anna Wziętek-Kubiak, Marek Pęczkowski: Sources and barriers of persistence of innovation of Polish manufacturing companies	883
Alfreda Zachorowska, Agnieszka Tylec: Institutional structure of the labor market in Poland	894
Małgorzata Zielenkiewicz: Convergence of the countries in terms of social welfare in the process of European integration	906
Mariusz Zieliński: Demography and economically active population vs. the level of unemployment in the European Union.....	916
Jerzy Żyżyński: Economy as a consistent system of money flows vs. the issue of fiscal pact rationality	931

Tadeusz Sporek

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

EWOLUCJA I PERSPEKTYWY GRUPY BRICS W GLOBALNEJ GOSPODARCE

Streszczenie: Artykuł jest opracowaniem poświęconym analizie potencjału gospodarczego grupy BRICS. Zawiera ekonomiczny obraz Brazylii, Rosji, Indii i Chin w latach 2000-2010, który poddany został głębokiej analizie. W opracowaniu zbadano PKB i jego dynamikę, wzrost gospodarczy, dług publiczny i inflację krajów grupy BRICS. W dalszej części opracowania omówiono elementy rynku finansowego skoncentrowane wokół tej grupy oraz skupiono się na elementach aktualnych i perspektywicznych. Wskazano na słabe i mocne strony całego ugrupowania, indywidualnych gospodarek po ostatnim szczycie w Durbanie (RPA).

Słowa kluczowe: globalizacja, BRICS, gospodarka, finanse, świat.

1. Zarys globalizacji

Proces globalizacji jako pojęcie jest terminem stosunkowo nowym. Pojawiło się ono w słowniku Webstera w 1961 roku¹, a w powszechnym użyciu znalazło się dopiero w połowie lat osiemdziesiątych XX wieku. Pojęcie to określa głębokie przeobrażenia w gospodarce światowej będące wynikiem liberalizacji stosunków gospodarczych, zmniejszenia roli państw w gospodarce, internacjonalizacji kapitału, rewolucji informatycznej i wzrostu znaczenia międzynarodowych korporacji. Martin Wolf, znany publicysta „Financial Times”, napisał „Globalizacja jest jak podróż. Ale jest to podróż do nieosiągalnego miejsca przeznaczenia: zglobalizowanego świata. Zglobalizowaną gospodarkę zdefiniować można jako taką, w której ani odległość, ani narodowe granice nie krępują transakcji gospodarczych. To byłby świat, w którym koszty transportu byłyby równe zeru, a bariery stworzone przez zróżnicowane jurysdykcje znikłyby”².

Wielu autorów zajmujących się zjawiskiem globalizacji twierdzi, iż proces ten rozpoczął się już w XIX wieku, a dzisiejsza globalizacja to kontynuacja tamtych pro-

¹ Webster's Third New International Dictionary of the English Language, Unabridged, Merriam-Webster, Encyclopedia Britannica, London 1961.

² M. Wolf, *Will the Nation-states Survive Globalization?*, Foreign Affairs 2001, No 1 (80), s. 178.

cesów otwierania się gospodarek światowych. Inni natomiast podkreślają, że obecny etap globalizacji zaczął się dopiero wraz z upadkiem systemu socjalistycznego, stąd o początku ery globalizacji można mówić około roku 1980, co przypada właśnie na czas, kiedy Chińska Republika Ludowa przyjęła politykę „otwartych drzwi”. To ostatnie podejście uznano za najbardziej właściwe, ponieważ dopiero w latach osiemdziesiątych XX wieku dał się dość wyraźnie zauważyć spadek amerykańskiej dominacji gospodarczej oraz wzrost znaczenia Japonii i Europy.

U podstaw globalizacji ekonomicznej leżą dwie kwestie, mianowicie postęp techniczny prowadzący do spadku kosztów komunikowania się i transportu oraz liberalizacja przepływów towarów, usług, kapitału i pracy³.

Do niedawna stopień globalizacji gospodarki w poszczególnych latach mierzono przy wykorzystaniu jedynie prostych wskaźników zastępczych, takich jak obroty handlowe, migracja lub bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Obecnie jednak wybór wskaźników istotnie się poszerzył i mierniki globalizacji dzielimy na dwie grupy, te o charakterze ekonomicznym oraz drugie szacujące rozwój społeczny.

Globalizacja przyniosła gospodarce światowej wiele korzyści. Kraje rozwijające się, które włączyły się w ten proces i bardziej zintegrowały się z gospodarką światową w dwóch ostatnich dekadach XX wieku, osiągnęły wyższy wzrost dochodów, podwyższyła się w nich średnia długość życia oraz poprawił się w nich dostęp do edukacji. Wśród krajów tych są między innymi: Argentyna, Brazylia, Chiny, Filipiny, Indie, Malezja, Meksyk i Tajlandia.

2. Pozycja grupy BRICS w globalnej gospodarce światowej

Ocena przyszłości gospodarek BRICS kształtuje się bardzo optymistycznie. W 2005 roku łączny PKB Brazylii, Rosji, Indii i Chin wynosił 4,2 biliona dolarów, szacuje się, że w 2040 roku będzie równy 52,3 biliona dolarów, co sprawi, że osiągnie ten sam wynik co państwa G7 (tab. 1). Jako państwo, które zastąpi USA w roli przywódcy gospodarczego, wymienia się Chiny. Według badań w 2040 roku PKB Stanów Zjednoczonych i Chin zrówna się. Chiny przejmą dominację gospodarczą po USA w 2050 roku, odnotowując PKB wyższe o 10,9 biliona dolarów. Warto też zwrócić uwagę na imponujący wzrost PKB Indii. PKB azjatyckiego państwa w 2005 roku wynosiło zaledwie 0,7 bln dolarów amerykańskich, a w roku 2050 mają odnotować PKB na poziomie 27,2 bln dolarów⁴.

Według badań Międzynarodowego Funduszu Walutowego gospodarki krajów BRICS stanowią ok. 26,5% światowego PKB (jedna piąta globalnego PKB, 18,5 biliona dolarów). W roku 2015 wynik ma być o 3,5% wyższy⁵. Według szacunków GS

³ T. Sporek, *Wpływ kryzysu finansowego na globalizację gospodarki światowej. Diagnoza i konsekwencje dla Polski*, Wyd. Akademia Ekonomiczna, Katowice 2010, s. 54-55.

⁴ J. Osoba, *Państwo Środka a globalna równowaga światowa*, [w:] *Chiny-Indie ekonomiczne skutki rozwoju*, pod red. K. Kłosińskiego, Wyd. KUL, Lublin 2008, s. 182.

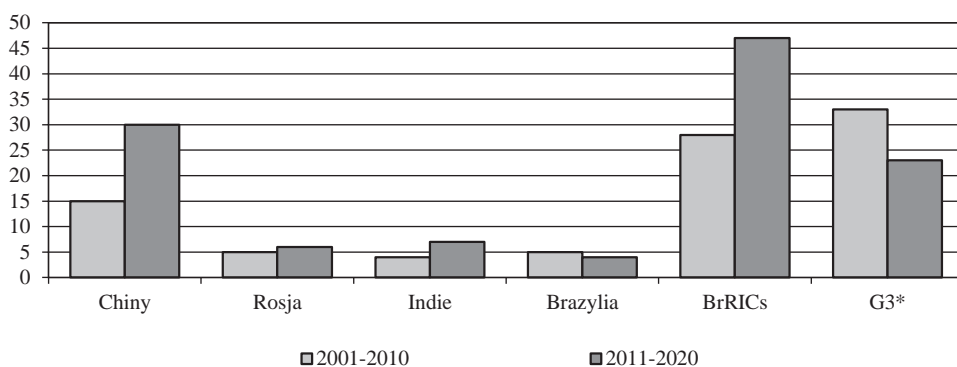
⁵ *Rynki wschodzące łączą siły*, Rzeczpospolita (13.04.2011 r.).

Tabela 1. Przyszły rozkład sił ekonomicznych (według PKB w bln USD w cenach z 2005 r.)

Lata	G-7	BRIC	USA	Chiny	Indie
2005	27,3	4,2	12,5	1,9	0,7
2025	39,3	20,4	19,6	11,7	3,6
2040	52,3	52,3	29,2	29,4	12,9
2050	64,0	90,0	37,7	48,6	27,2

Źródło: J. Osoba, *Państwo Środka a globalna równowaga światowa*, [w:] *Chiny-Indie ekonomiczne skutki rozwoju*, pod. red. K. Kłosińskiego, Wyd. KUL, Lublin 2008.

Global ECS Research udział państwa BRICS w światowym wzroście gospodarczym w latach 2001-2010 wynosił ok. 27 % (rys. 1). Natomiast w latach 2011-2020 ich udział szacuje się na ok. 45%. Wzrost znaczenia grupy wielu przypisuje intensywnemu rozwojowi Indii i Chin. Udział dwóch azjatyckich państw w światowym wzroście gospodarczym w latach 2001-2010 to ok. 19%. Podczas gdy wspólny wynik Rosji i Brazylii ocenia się na ok. 11%⁶.

* USA, Japonia, Niemcy

Rys. 1. Udział państwa BRIC w światowym wzroście gospodarczym (%)

Źródło: *Nowa klasa średnia Globalna, Forum*, nr 27 (10.07.2011 r.).

Analizując podstawowe dane ekonomiczne dotyczące gospodarek BRICS, wyraźnie widzimy, że najsłabszym ogniwem jest Republika Południowej Afryki. Państwo Czarnej Łądy ma problemy z powodu wysokiego bezrobocia, niskiego PKB i PKB ppp, niskiego wzrostu PKB. W porównaniu z pozostałymi gospodarkami nieformalnego sojuszu RPA zajmuje ostatnią pozycję, jeżeli chodzi o liczbę ludności i udział inwestycji w PKB. Jeżeli chodzi o gospodarki najsilniejsze są to zdecydowanie Indie i Chiny. Azjatyckie państwa są najludniejszymi krajami w grupie BRICS,

⁶ *Nowa klasa średnia. Globalna, Forum* nr 27.10.2011 r.

zajmują wysoką pozycję pod względem PKB i PKB ppp. Osiągają najwyższy wzrost gospodarczy i wysoki udział inwestycji w tworzeniu PKB⁷.

Z raportu opracowanego przez Goldman Sachs (Global Economics Paper No: 99, „Dreaming With BRICs: The Path to 2020”) wynika, że w ciągu najbliższych 50 lat gospodarka Brazylii, Rosji, Indii, Chin i RPA razem może być dużo silniejsza niż państw z pierwotnego składu G8 (dawniej G6 – Francja, Niemcy, Włochy, Japonia, USA, Wielka Brytania). Analizując sytuację kształtowania się PKB w krajach BRICS od 2007, opracowaną przez GS Global ECS Research (tab. 3), należy stwierdzić, że Chiny zajmą miejsce przed Japonią, stając się tym samym drugą co do wielkości gospodarką świata. Brazylia, wyprzedzając Włochy i Hiszpanię, w 2010 roku znalazła się na siódmym miejscu. Indie z miejsca dwunastego uplasowały się na dziewiątej pozycji. Z kolei Rosja, wyprzedzając w 2010 roku Hiszpanię, znalazła się na 11 miejscu, a w następnych latach ma wyprzedzić Kanadę⁸.

Tabela 2. Podstawowe dane ekonomiczne dotyczące gospodarek BRICS w 2011 roku

	Brazylia	Rosja	Indie	Chiny	RPA
Powierzchnia	8 514 877 km ²	17 098 242 km ²	3 287 263 km ²	9 596 961 km ²	1 219 090 km ²
Liczna ludności	205 716 890	138 082 178	1 205 073 612	1 343 239 923	4 881 0427
PKB	2 518 mld USD	1 885 mld USD	1 843 mld USD	6 989 mld USD	422 mld USD
PKB wg parytetu siły roboczej	2 284 mld USD	2 373 mld USD	4 463 mld USD	11 290 mld USD	554 6 mld USD
PKB na osobę wg parytetu siły nabywczej	11 600 USD	16 700 USD	3 700 USD	8 400 USD	11 000 USD
Wzrost PKB	2,8%	4,9%	7,8%	9,2%	3,4%
Bezrobocie	6,1%	6,8%	9,8%	6,5%	23,9%
Inwestycje	19% PKB	21,1% PKN	30,7% PKB	54,2% PKB	18,4% PKB
Dług publiczny	54,4% PKB	8,7% PKB	51,6% PKB	43,5% PKB	35,6% PKB
Inflacja	6,9% PKB	8,9% PKB	6,8% PKB	5,4% PKB	5% PKB

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Word Factbook. www.cia.gov (15.03.2012 r.).

Warto również zwrócić uwagę na utrzymujący się wzrost gospodarczy krajów BRICS podczas globalnego kryzysu. Dużą odpornością wykazały się gospodarki Chin, Indii i Brazylii. Przedstawiciele członków grupy starają się podkreślać ten fakt

⁷ Word Factbook, www.cia.gov (15.03.2012).

⁸ BRICS Monthly Issue No: 11/06 June 24, 2011, Goldman Sachs Economics, 24.05.2011 r.

Tabela 3. Ranking pokazujący wzrost PKB nominalnego w USD w krajach BRICS

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	USA	USA	USA	USA	USA	USA
2	Japonia	Japonia	Japonia	Chiny	Chiny	Chiny
3	Chiny	Chiny	Chiny	Japonia	Japonia	Japonia
4	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy
5	W. Brytania	Francja	Francja	Francja	Francja	Francja
6	Francja	W. Brytania	W. Brytania	W. Brytania	W. Brytania	W. Brytania
7	Włochy	Włochy	Włochy	Brazylia	Brazylia	Brazylia
8	Hiszpania	Rosja	Brazylia	Włochy	Włochy	Włochy
9	Kanada	Hiszpania	Hiszpania	Indie	Indie	Indie
10	Brazylia	Brazylia	Indie	Kanada	Rosja	Rosja
11	Rosja	Kanada	Kanada	Rosja	Kanada	Kanada
12	Indie	Indie	Rosja	Hiszpania	Hiszpania	Hiszpania
13	Korea	Meksyk	Australia	Australia	Australia	Australia
14	Meksyk	Australia	Meksyk	Meksyk	Meksyk	Korea
15	Australia	Korea	Korea	Korea	Korea	Meksyk

Źródło: BRICS Monthly Issue No: 11/06 June 24, 2011, Goldman Sachs Global Economics (24.05.2011 r.).

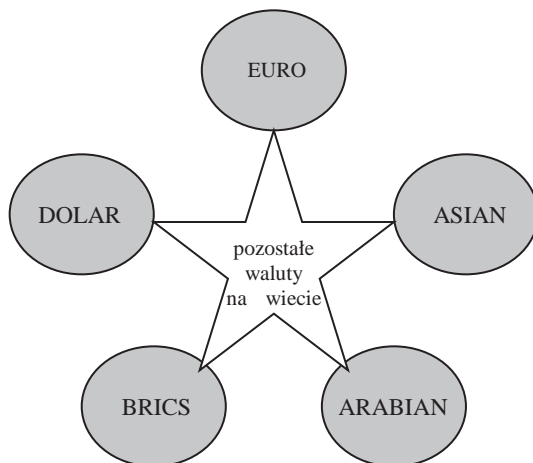
jako istotny atut podczas spotkań. Pięć wschodzących gospodarek wykazuje także chęć pomocy w walce z kryzysem. Podczas zgromadzenia Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Banku Światowego jesienią 2011 roku w Waszyngtonie kraje BRICS ogłosiły gotowość do pożyczania pieniędzy na walkę z kryzysem finansowym. Jednak nie spełniły oczekiwań na udzielenie bezpośredniego wsparcia dla najbardziej zadłużonych krajów Europy. Ministrowie w oświadczeniu po spotkaniu w Waszyngtonie stwierdzili, że pomoc będzie zależała od uwarunkowań krajów, nie wiadomo jednak, ile pieniędzy grupa zamierzała pożyczyć. Pomoc dla Międzynarodowego Funduszu Walutowego może być traktowana jako część strategii mającej na celu zwiększenie wpływów grupy w tej instytucji. Kraje zwróciły się również do państw G20 o sprawne i dynamiczne działania mające na celu zmniejszenie długu w strefie euro. Obiecały równocześnie, że zrobią wszystko, aby podtrzymać finansową stabilizację, inflację i zapewnić wzrost gospodarczy⁹.

⁹ *Kraje BRICS chcą pomóc w walce z kryzysem*, P.R. Reuters (23.09.2011r.), <http://www.rp.pl/artykuł/706292,721701-Kraje-BRICS-chca-pomoc-w-walce-z-kryzysem.html>.

3. Nowe centrum globalne na rynku finansowym skoncentrowane wokół BRICS?

Gospodarka światowa ulega diametralnym przeobrażeniom, widoczne jest to również na rynkach finansowych. Po powstaniu Unii Walutowej wykształciła się strefa euro, co jednocześnie wpłynęło na osłabienie dolara. Dziś pojawia się wiele spekulacji dotyczących powstania nowych potencjalnych centrów finansowych, niewątpliwie przyczynił się też do tego światowy kryzys z 2008 roku. Wśród nowych ośrodków finansowych na skalę światową wymieniany jest między innymi ten, który mogłyby stworzyć gospodarki BRICS.

W dobie współczesnej pogłębiającej się globalizacji światowej gospodarki mamy do czynienia z dynamicznym procesem globalizacji rynków finansowych i międzynarodowych relacji. Źródeł tych procesów należy upatrywać w liberalizacji międzynarodowych finansów i integracji finansowej. W ramach umiędzynarodowienia rynków finansowych i stosunków dokonują się zmiany w globalizacji rynku walutowego. Na zmiany znaczący wpływ miało powstanie Unii Gospodarczo-Walutowej, która przyczyniła się do zdynamizowania procesu powstania globalnego rynku finansowego¹⁰.

Rys. 2. Schemat hipotetycznego pięciobiegunowego modelu walutowego

Źródło: J. Pera, *Strefa euro i jej znaczenie dla globalnych stosunków i rynków finansowych*, [w:] *Gospodarka światowa w warunkach globalizacji i regionalizacji rynków*, pod red. S. Miklaszewskiego, E. Molendowskiego, Wyd. Difin, Warszawa 2009, s. 174.

¹⁰ J. Pera, *Strefa euro jej znaczenie dla globalnych stosunków i rynków finansowych*, [w:] *Gospodarka światowa w warunkach globalizacji i regionalizacji rynków*, pod red. S. Miklaszewskiego, E. Molendowskiego, Wyd. Difin, Warszawa 2009, s. 173.

Utworzenie strefy euro zmniejszyło potęgę dolara amerykańskiego i wpłynęło na proces monetarnej globalizacji. Po integracji walutowej nastąpiła zmiana ładu w finansach międzynarodowych, czego skutkiem było wykształcenie się następnego znaczącego centrum na światowym rynku finansowym, mianowicie strefy euro. W ramach współczesnej globalizacji pojawia się wiele prognoz dotyczących tworzenia nowych ośrodków globalnych na finansowym rynku. Jedną z nich zapowiada powstanie centrum walutowego utworzonego właśnie przez państwa BRICS. Nie ma jeszcze waluty, która miałaby reprezentować nieformalny sojusz pięciu państw.

Kolejnym centrum na finansowym rynku, które ma szansę na wyodrębnienie, jest ośrodek skoncentrowany wokół krajów ASEAN oraz Chin, Korei i Japonii (Asian). Możliwa jest również wzmożona integracja i globalizacja na terenie Zatoki Perskiej, czego skutkiem może być utworzenie wspólnej waluty także w tym obszarze (Arabian). Według hipotez w pierwszej kolejności dojdzie do powstania i wzmocnienia czterech centrów walutowych: dolar amerykański, euro, asian, arabian, co będzie poprzedzone globalizacją tych walut. Kolejną, piątą, będzie waluta BRICS¹¹.

Jest to czysta hipoteza, której jednak nie można wykluczyć z modelu walutowego, który prezentuje rys. 2.

4. Stan infrastruktury jednym z głównych problemów gospodarek BRICS

Stan infrastruktury w kraju według ekonomistów jest wyznacznikiem wzrostu gospodarczego. Dobrze rozwinięta ma duży wpływ na poprawę wydajności gospodarki, pozwala produkować więcej, nie zmieniając przy tym wkładu pracy i kapitału. Istnieje też wiele pośrednich zalet dobrze rozwiniętej infrastruktury, jak na przykład przyciąganie inwestycji zagranicznych, poprawa handlu międzynarodowego, zmniejszanie nierówności w dochodach, poprawa stanu edukacji. Infrastruktura w państwach BRICS wciąż nie jest na takim poziomie jak w krajach rozwiniętych, ale grupa odnotowała niewielkie postępy. Zauważalną poprawę infrastruktury w zakresie transportu odnotowały Chiny i Indie, aczkolwiek ciągle nie jest na wysokim poziomie. Z badań World Bank, GS Global ECS Research wynika, że wszystkie z krajów BRICS osiągnęły gwałtowny wzrost w sektorze telekomunikacji. Największy odnotowały Indie i Rosja. Postęp nastąpił też w dwóch sektorach najbardziej powiązanych z procesem urbanizacji: woda/urządzenia sanitarne. Tutaj również najlepszy wynik osiągnęły Indie. Najmniej korzystne są osiągnięcia w dziedzinie transportu. Wzrost jest praktycznie niezauważalny. Jest to sektor, który wymaga wielu inwestycji, aby zaspokoić ciągle rosnący popyt na tego typu usługi. Niezadowolające są też wyniki w gałęzi energii. Grupa BRICS pozostaje daleko w tyle za państwami

¹¹ T. Sporek, *Analiza stosunków handlowych pomiędzy Chińską Republiką Ludową a Unią Europejską*, Studia Ekonomiczne, Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze, red. T. Sporek, nr 123, Uniwersytet Ekonomiczny, Katowice 2012, s. 21-32.

rozwinętych w branży energetycznej. Podsumowując, widzimy, że grupa odnotowała zauważalny wzrost w większości z sektorów, jednak inwestycje w infrastrukturę okazały się niewystarczające, aby mówić o zadawalających wynikach¹².

5. BRICS gigantem klasy średniej

Podstawą rozwiniętego i bogatego społeczeństwa jest klasa średnia. Uważa się ją za maszynę napędzającą wzrost gospodarczy, demokrację oraz podmiot stojący na straży najważniejszych wartości społecznych. XXI wiek to czas budzącej się potęgi klasy średniej. Za wielkiego przedstawiciela tej klasy uważa się gospodarkę BRICS. Brazylia to kraj, gdzie obecnie w 190-milionowym społeczeństwie połowę stanowi klasa średnia. Od 2003 roku z biedy wyszło ok. 24 mln ludzi. Obserwując wyniki badań Goldman Sachs, widzimy, że wielkość klasy średniej w Rosji kształtuje się na podobnym poziomie co w Brazylii, choć za dziesięć lat prognozowany jest spadek. Wielkość klasy średniej w Chinach w wielu opracowaniach i badaniach nie jest precyzyjnie określona, wynosi od 157 do 800 milionów. Według Banku Inwestycyjnego Goldman Sachs ludzi o średnich dochodach w Chinach jest niemal 600 mln. Wynik ten ma się powiększyć niemal dwukrotnie w ciągu najbliższych dziesięciu lat. Z badań NCEAR (instytutu studiów ekonomicznych) wynika, że klasa średnia w Indiach ma się powiększyć o 67% w ciągu najbliższych pięciu lat, co daje 267 milionów ludzi (25% społeczeństwa Indii). Jest to społeczeństwo, które ma skorzystać najwięcej na dynamicznym wzroście gospodarczym Indii. Zagraniczni inwestorzy tworzą w tych krajach coraz więcej dobrze płatnych stanowisk pracy. Ludzie zdobywają wyższe wykształcenie, władze podwyższają poziom płacy minimalnej i obniżają podatki. Te wszystkie czynniki wpływają na wzrost dochodu i przyrost klasy średniej. Według szacunkowych badań światowa klasa średnia do 2030 roku ma się powiększyć przynajmniej dwukrotnie, co daje pięć miliardów ludzi. Część prognoz przewiduje też, że aż dwie trzecie tej grupy będą stanowić Azjaci. Można zauważyć, że klasa średnia w krajach BRIC już teraz jest wyższa niż w państwach G8. Według prognoz wynik ten ma być dwa razy większy w ciągu dziesięciu lat. Liderem pod względem wielkości klasy średniej w grupie BRICS są Chiny i Indie¹³.

6. Podobieństwa i różnice między członkami BRICS

Mimo stosunkowo dobrych prognoz gospodarczych wielu ekonomistów pesymistycznie obserwuje działanie państw BRICS, które miałyby wróżyć przemieszczenie się globalnej siły ekonomicznej i powstanie nowego ładu na świecie. Uważa się, że jest to mało prawdopodobne, ponieważ czołowe gospodarki sojuszu: Rosja, Indie i Chiny, postrzegają się jako potencjalnych rywali w dążeniu do osiągnięcia statu-

¹² BRICS Monthly Issue No: 11/07 July 22, 2011, Goldman Sachs Global Economics...

¹³ *Nowa klasa średnia...*

su globalnego imperium¹⁴. Grupa BRICS nie jest sojuszem zrzeszającym równych członków o jednakowych priorytetach. Za machinę napędzającą grupę uważa się chińską gospodarkę, która niewątpliwie przerasta pozostałe.

Rosnąca pozycja Chin na arenie międzynarodowej, ich potęga oraz oddziaływanie na stosunki międzynarodowe szczególnie w skali regionu budzą duży niepokój szczególnie wśród Rosjan. Chiny wykazują coraz większą aktywność w Azji Środkowej. Federacja Rosyjska obawia się konkurencji ze strony ChRL oraz wzrostu jej znaczenia pod względem gospodarczym i politycznym¹⁵. Według prognoz w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat chińska gospodarka będzie mogła konkurować z amerykańską. Chiny są w posiadaniu największych rezerw walutowych, których wartość na koniec marca 2010 roku wyniosła 2447 bln dolarów¹⁶. Rok później w kwietniu po raz pierwszy przekroczyły próg 3 bilionów dolarów, co było przyczyną między innymi umocnienia się pozycji euro¹⁷. Poczucie zagrożenia dominacją Chin w regionie Azji odczuwają też Indie, które ze swoim sporym ekonomicznym potencjałem wskazują aspiracje do osiągnięcia statusu mocarstwa regionalnego, częściowo są jednak tłumione przez potężne Chiny.

7. Podsumowanie

Coraz bardziej realna staje się wizja zmiany dotychczasowego porządku międzynarodowego, gdzie pozycję hegemonu zajmują Stany Zjednoczone. Państwem, które ma zastąpić USA w tej roli w ciągu następnych 4 dekad, jest ChRL. Chiny są świadome swojego potencjału, świadczy o tym wieloletnie podkreślanie przez azjatyckie państwo swojej wyjątkowości, wynikającej z ciągłości państwowej, kilkutysięcznej tradycji i kultury. Od czasu rozpoczęcia reform na przełomie lat 80. i 90. XX wieku czynione są ogromne postępy w wielu dziedzinach. Państwo Środka stało się liderem w handlu międzynarodowym, wpływając jednocześnie na jego światowy wzrost. Chińczycy czynią ogromne postępy technologiczne, eksportują coraz bardziej innowacyjne produkty, modernizują swoje siły militarne, zwiększają wydajność zasobów pracy. Obawy pozostałych państw budzi fakt, że obecnie Chiny są jednym z największych posiadaczy rezerw walutowych na świecie. ChRL to także jedno z najatrakcyjniejszych państw dla inwestorów z zagranicy. Inwestycje stanowią niemal połowę wytwarzanego PKB i choć rodzą zagrożenie przeinwestowania

¹⁴ T. Kapuśniak, D. Mierzejewski, J. Zajączkowski, *Strategiczny trójkąt Rosja-Chiny-Indie: szanse i wyzwania XXI wieku*, Prace Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej, Lublin-Lódź-Warszawa 2009, s. 23.

¹⁵ *Ibidem*, s. 20-30.

¹⁶ A. Oleksiak, M. Vashchenko, *Międzynarodowe stosunki ekonomiczne, wyzwania XXI wieku*, Warszawa 2012, s. 223.

¹⁷ *Rezerwy walutowe Chin przekroczyły próg 3 bilionów dolarów*, T.B. (14.04.2011 r.), http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/505261,rezerwy_walutowe_chin_przekroczyly_prog_3_bilionow_dolarow.html.

chińskiej gospodarki, to niewątpliwie w czasie kryzysu pomogły Chinom utrzymać wysokie tempo wzrostu. Mimo kryzysu światowego, który dość poważnie naruszył inne gospodarki, Chiny utrzymały tempo wzrostu gospodarczego rzędu 9-10%. Wszystkie wymienione czynniki wzmacniają możliwości Chin do zdobycia statusu supermocarstwa w przyszłości. Jednak coraz częściej mówi się, że przypisywanie Chinom aspiracji do osiągnięcia pozycji hegemonia w gospodarce światowej jest niesłuszne, bowiem w ramach grupy BRICS głoszą wizję stworzenia wielobiegunowego świata, pozbawionego lidera. Jako uzasadnienie tego stwierdzenia podaje się fakt zaproszenia do grupy BRICS RPA, właśnie przez Chiny. Jest to sprawa sporna, ponieważ pojawiają się również spekulacje, jakoby przyłączenie Republiki Południowej Afryki do nieformalnego sojuszu na wniosek ChRL miało być potwierdzeniem dominującej roli Chin w BRICS. Kwestia ta musi pozostać niewyjaśniona, gdyż ciężko przewidzieć, jakie rzeczywiście są intencje Chin wobec państwa Czarnego Łądu. Faktem jest, że pozycja Chin w sojuszu BRICS jest najsilniejsza, ale na obecną chwilę nic nie wskazuje na to, aby Państwo Środka miało ją w jakiś sposób wykorzystywać. ChRL znajduje się na pierwszym miejscu w grupie pod względem liczby ludności, posiadanych rezerw walutowych, napływu inwestycji zagranicznych, wielkości PKB oraz wartości importu i eksportu. To właśnie Chiny mają znaleźć się na pierwszym miejscu w 2050 roku pod względem wielkości PKB, wyprzedzając USA. Spośród państw BRICS jedynie Indie w przyszłości będą prezentować zbliżony poziom rozwoju do Państwa Środka.

Przeciwwagą dominacji Chin w krajach BRICS było zaoferowanie przez Rosję na najbliższym szczycie, który odbył się 26-27 marca 2013 r., propozycji rozwiązywania wewnętrznych sprzeczności między wielkimi gospodarkami za pomocą „miękkich negocjacji”. Na szczycie krajów BRICS (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny, RPA) 26-27 marca w Durbanie (RPA) Rosja przedstawiła raport przygotowany przez Narodowy Komitet ds. badań BRICS. Jego autorzy zaproponowali wzmocnienie roli krajów BRICS na świecie poprzedzone rozwiązywaniem wewnętrznych sprzeczności między poszczególnymi wielkimi gospodarkami. Rosjanie proponują sformalizowanie organizacji poprzez m.in. stworzenie stałego sekretariatu, banku rozwoju z kapitałem założycielskim 50 mld dol. oraz banku rozliczeń międzynarodowych i specjalnego funduszu antykryzysowego (z zasobami 240 ml dol.).

Rosjanie są też za przyjęciem do grona jednego dużego i szybko rozwijającego się kraju muzułmańskiego – Indonezji lub Turcji¹⁸.

Literatura

BRICS Monthly Issue No: 11/06 June 24, 2011, Goldman Sachs Global Economics (24.06.2011r.).
Kapuśniak T., Mierzejewski D., Zajączkowski J., *Strategiczny trójkąt Rosja-Chiny-Indie: szanse i wyzwania XXI wieku*, Prace Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej, Lublin-Łódź-Warszawa 2009.

¹⁸ *Rosja chce wzmocnić BRICS*, „Rzeczpospolita” (12.03.2013 r.).

- Kraje BRICS chcą pomóc w walce z kryzysem*, P.R. Reuters (23.09.2011r.), <http://www.rp.pl/artykuł/706292,721701-Kraje-BRICS-chca-pomoc-w-walce-z-kryzysem.html>.
- Nowa klasa średnia. Globalna*, Forum nr 27.10.2011 r.
- Oleksiak A., Vashchenko M., *Międzynarodowe stosunki ekonomiczne, wyzwania XXI wieku*, Warszawa 2012.
- Osoba J., *Państwo Środka a globalna równowaga światowa*, [w:] *Chiny-Indie ekonomiczne skutki rozwoju*, pod red. K. Kłosińskiego, Wyd. KUL, Lublin 2008.
- Pera J., *Strefa euro i jej znaczenie dla globalnych stosunków i rynków finansowych*, [w:] *Gospodarka światowa w warunkach globalizacji i regionalizacji rynków*, pod red. S. Miklaszewskiego, E. Molendowskiego, Wyd. Difin, Warszawa 2009.
- Rezerwy walutowe Chin przekroczyły próg 3 bilionów dolarów*, T.B., (14.04.2011r.), http://biznes.gazeta-prawna.pl/artykuly/505261,rezerwy_walutowe_chin_przekroczyly_prog_3_bilionow_dolarow.html.
- Rosja chce wzmocnić BRICS*, Rzeczpospolita (12.03.2013 r.).
- Rynki wschodzące łączą siły*, Rzeczpospolita (13.04.2011 r.).
- Sporek T., *Analiza stosunków handlowych pomiędzy Chińską Republiką Ludową a Unią Europejską. Studia Ekonomiczne*, Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze, T. Sporek (red.), Uniwersytet Ekonomiczny, Katowice 2012.
- Sporek T., *Wpływ kryzysu finansowego na globalizację gospodarki światowej. Diagnoza i konsekwencje dla Polski*, Wyd. Akademia Ekonomiczna, Katowice 2010.
- Webster's Third New International Dictionary of the English Language, Unabridged, Merriam-Webster, Encyclopedia Britannica, London 1961.
- Wolf M., *Will the Nation-states Survive Globalization?*, Foreign Affairs 2001.
- Word Factbook, www.cia.gov (15.03.2012).

EVOLUTION AND PERSPECTIVES OF BRICS GROUP IN THE GLOBAL ECONOMY

Summary: The article is focused on the analysis of BRICS group economic potential. At first the economic growth of Brazil, Russia, India and China in 2000-2010 was analyzed. Next, the factors responsible for GDP's growth dynamics were presented as well as public debt and inflation of states belonging to BRICS countries. Subsequently, the 12th five-year plan of the government, marking out the directions of future development, was presented. Finally, the perspectives of further economic growth of BRICS economy were outlined.

Keywords: globalization, BRICS group, economy, finances, the world.